

INCORPORACIÓ DE SISTEMES DE BONIFICACIÓ DE L'ORDENANÇA FISCAL A NIVELL COMERCIAL

Fraccions a les quals incideix l'actuació

L'actuació té incidència en les fraccions *matèria orgànica, paper-cartró, envasos lleugers, vidre, resta i altres fraccions*.

Categoria a la qual incideix l'actuació

L'actuació té incidència sobre la *recollida selectiva*.

Tipus d'actuació

L'actuació és de *fiscalitat*.

Justificació

El Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, mitjançant el qual s'aprova el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals, regula els diferents tributs disponibles per part dels ens locals. Aquesta Llei, a l'article 20, ofereix la possibilitat per part dels ens locals d'establir, entre d'altres, taxes per a la prestació de serveis públics de competència local dels quals se'n beneficiïn de mode particular els subjectes passius. Entre aquests serveis públics, d'acord amb l'article 20.4., es troba la recollida de residus sòlids urbans, tractament i eliminació dels mateixos.

D'entre les diverses opcions de què disposen els ens locals per tal de desenvolupar una política econòmica en el camp dels residus, destaquen les taxes d'escombraries i els preus públics, instruments mitjançant els quals es pot incidir en la reducció i reciclatge dels residus generats en l'àmbit comercial. En aquest context, els ens locals poden definir bonificacions per reconèixer i incentivar bones conductes ambientals, principalment en l'àmbit dels residus.

Descripció

La incorporació de bonificacions ambientals a les Ordenances és una línia interessant a desenvolupar, amb l'objectiu d'incentivar les bones pràctiques en matèria de gestió de residus. Els ens locals poden definir diferents tipus de beneficis fiscals per:

- **Realització de la recollida selectiva:** aquesta bonificació s'aplica a aquelles activitats econòmiques que realitzen correctament la recollida selectiva. La correcta aplicació de la bonificació ha d'estar supeditada a la realització d'inspeccions per part de l'ens local als comerços, amb l'objectiu de comprovar que el subjecte passiu realitza correctament la recollida selectiva.
- **Fer ús de serveis específics:** bonificacions per aquelles activitats econòmiques que facin ús dels serveis específics que posi a l'abast l'ens local encarregat del servei, com ara la deixalleria municipal (fixa i/o mòbil), la recollida de voluminosos, recollides selectives porta a porta, etc. En el cas de la deixalleria, existeixen diferents formes d'aplicar la bonificació:
 - Establiment d'un ús mínim de la deixalleria, assolit el qual s'aplica una bonificació fixa.
 - Establiment de trams segons el nombre d'entrades a la deixalleria, amb un nombre mínim d'aportacions i un màxim de bonificació.

En tots dos casos, el control sobre l'usuari es pot realitzar a través de diferents mitjans: mitjançant targetes facilitades per l'ens local, anotant la direcció de l'usuari, etc.

- **Programes específics per incentivar la prevenció, la recollida selectiva o la millora de la gestió de residus:** mitjançant bonificacions es pot incentivar l'establiment d'accions específiques, tals com el foment de la reducció de les bosses de plàstic d'un sol ús, la utilització dels comerços de proximitat com a punt de recollida de residus o la col·laboració amb bancs d'aliments.
- **Disposar d'un certificat o distintiu de qualitat ambiental:** es poden preveure bonificacions per aquelles activitats comercials que disposin d'una certificació ISO 14000, EMAS o Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental.

Per a més informació, es pot consultar l'estudi *Les taxes d'escombraries a Catalunya*.

Zona d'implementació recomanada

L'actuació es pot desenvolupar en qualsevol tipus de municipi.

Mitjans necessaris

Per a la implementació d'aquesta actuació s'ha de redactar una Ordenança Fiscal o Preu Públic relatiu al servei de recollida, tractament i eliminació de residus municipals a nivell comercial, els quals haurien d'incorporar les bonificacions ambientals que poden sol·licitar les activitats econòmiques. Aquesta tasca s'hauria d'impulsar des dels serveis jurídics, fiscals i tècnics de l'Ajuntament, o bé, subcontractar aquest treball a una consultoria externa. En relació a la resta de mitjans necessaris per a la implementació de les bonificacions, dependran en funció de com es defineixin:

- En el cas d'aplicar bonificacions per a la realització de la recollida selectiva subjectes a inspecció, l'ens local s'hauria de dotar amb els recursos humans necessaris, bàsicament inspectors, amb l'objectiu que aquests puguin visitar les activitats comercials del municipi i comprovar si es pot atorgar la bonificació.
- En el cas d'aplicar bonificacions per a l'ús de la deixalleria fixa i/o mòbil de forma continuada, l'ens local hauria d'habilitar les deixalleries per tal que les activitats comercials puguin registrar el seu accés mitjançant l'ús d'una targeta magnètica (que hauria de facilitar el propi ens local) o d'altres mitjans. Aquesta informació s'hauria de recopilar en una base de dades per aplicar les bonificacions corresponents.

Figura 1. Sistema d'identificació i pesatge a la deixalleria mancomunada d'Alella, el Masnou i Teià. Font: Ferrovià Servicios, 2017.

Beneficis i resultats potencials

Les bonificacions ambientals representen un incentiu per les activitats comercials a adoptar bones pràctiques en l'àmbit dels residus. A més, en el cas de les bonificacions subjectes a inspecció, el fet que un inspector de l'Ajuntament entri dins els comerços sol·licitants de la bonificació, permet realitzar una campanya de proximitat de forma permanent, personalitzada, interactuant amb les activitats comercials i identificant quines són les seves queixes, inquietuds i necessitats.

Amenaces

En el cas d'aplicar bonificacions per a l'ús de la deixalleria, és important establir un nombre mínim d'objectes a portar per visita, amb l'objectiu d'evitar que els comerços només portin un objecte per visita per tal d'aconseguir la bonificació de la taxa. Per altra banda, l'incorrecte funcionament de les targetes magnètiques seria una altra amenaça a considerar.

Costos

Els costos associats a la implementació d'aquesta actuació són variables en funció del tipus de bonificació que es vulgui aplicar i de la forma com es defineixi:

- El cost associat a les hores de feina dels tècnics municipals dedicades a la redacció de l'Ordenança Fiscal. En cas de subcontractar la redacció a una consultoria externa el cost pot oscil·lar entre els 3.000 - 4.000 €.
- En el cas d'aplicar bonificacions per a la realització de la recollida selectiva subjectes a inspecció, s'estima que el cost associat a una inspecció és d'uns 8 - 10 €/inspecció.
- En el cas d'aplicar bonificacions per a l'ús de la deixalleria fixa i/o mòbil de forma continuada:
 - El cost del programa informàtic i la base de dades necessària per realitzar un control dels accessos amb l'objectiu de poder aplicar bonificacions al final de l'any és de 20.000 - 24.000 €. El sistema també inclou pesatge dels residus aportats (Ferrovià Servicios).
 - El cost d'una targeta magnètica és de 2 - 5 €/unitat.

- En el cas d'optar pel sistema d'anotació de la direcció de l'usuari, el cost estarà associat al sou dels operaris de la deixalleria.

Fonts de finançament

La redacció de l'Ordenança Fiscal, en cas de ser necessari, així com els costos associats a les inspeccions i/o als elements d'identificació de l'usuari s'hauria de finançar a través de fonts propis de l'Ajuntament. No obstant això, l'Agència de Residus de Catalunya ha subvencionat actuacions d'aquest tipus.

Adicionalment, cal destacar que en el cas d'assolir millors resultats de recollida selectiva i, conseqüentment reduir la quantitat de fracció resta, es podria millorar el finançament en l'àmbit dels residus gràcies al retorn del cànon de l'Agència de Residus de Catalunya i dels Sistemes Integrats de Gestió (Ecoembes i Ecovidrio).

Indicador de seguiment

- Nombre anual de bonificacions concedides (unitats: nombre de bonificacions).
- Nombre anual d'inspeccions realitzades per comprovar si es pot atorgar la bonificació (unitats: nombre d'inspeccions).
- Quantitat de residus aportats a les deixalleries i que han conduït a l'atorgament d'una bonificació de la taxa (unitats: tones).

Municipis on s'ha implementat l'actuació

Aquesta actuació s'ha implementat a municipis com Caldes de Montbui (17.137 habitants; Vallès Oriental), al Consell Comarcal del Gironès i al Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça per a la realització de la recollida selectiva subjecte a inspecció, així com a molts indrets de Catalunya, com per exemple a les deixalleries gestionades per l'Àrea Metropolitana de Barcelona per a l'ús de la deixalleria.

A la resta de l'Estat Espanyol, també s'ha implementat aquesta actuació, com per exemple, als municipis que formen el Consorci València Interior per a l'ús de la deixalleria.

Bibliografia d'interès

- Les taxes d'escombraries a Catalunya. Agència de Residus de Catalunya, 2011.

